

ottanut. Epätoivo saavutti Inezen. Ei tehnyt mieli palata takaisin sinne, josta oli lähtenyt ja tuskinpa sinnekään enään olis tarvittu, sillä toinen yhtä taitava työskenteli hänen tilallaan. Muutakaan työtä ei hän onnistunut kaupungissa saamaan.

Eräänä päivänä luettiin Washingtonin sanomalehdessä pieni, vähäpätöinen uutinen työttömän, pennittömän, nuoren työväistyön ennenaikaisesta kuolemasta. Inez oli vajonnut niin syvälle epätoivoon, että hyppäsi alas erään yhdeksän kerroksisen rakennuksen katolta.

Inhimiset, jotka hänen tunsivat, sanoivat tapauksen kuultuaan, että hänellä ei ollut "onnea."

Washingtoniin saapui myöskin kertomuksen alkupuolella mainittu Ruth. Häntä eivät paikoittaneet työhön taloudelliset tekijät, sillä hänellä oli ylellinen toimeentulo ilman ansiota, mutta hänkin halusi päästä riippumattomaksi toisista — ehkä — ja ennenkaikkea saada sen kautta mainetta, sekä päästä ylhäiseen poliittiseen seuraan — pääkaupunkiin. Ruthin ei tarvinnut kuluttaa aikaansa, eikä varojansa työnetsinnässä. Hänen ei tarvinnut istua ummehtuneessa työnvälitystoimistossa. Hänet "kutsuttiin" maanviljelysdepartementin virastoon suorittamaan konttoritehtäviä, josta hän tuskin tietää mitään. Mutta hänellä oli "onni," sillä veljensä on hallituksen maanviljelysdepartementin diktaattori.



## Englannin Kielen Tulevaisuus

Kirj. H. L. MENCKEN  
Suomennos

(Jatkoa edelliseen numeroon)

**T**ETENKIN englannin kielen laajenemiseen vaikuttaa osaksi sitä puhuvien ihmisten erinomainen leviäminen. He ovat olleet nykyajan suurimpia kulkijoita, rohkeimpia kaupplaita ja sitkeimpiä siirtolaisia. Tämän lisäksi he ovat suuremmalta osalta olleet huonoja kielimiehiä, ja niin he ovat raahanneet kieltänsä mukanaan ja pakottaneet ihmiset sitä käyttämään.

Joissakin maissa se on kohdannut vakavaa kilpailua, kuten ranskan kieleltä Canadassa, espanjan kieleltä Yhdysvaltain lounaisessa kulmauksessa ja hollannin kielen kanssa Etelä-Afrikassa, englannin kieltä puhuvat ovat kompromisoineet hyvin vastahakoisesti ja tilaisuuden saatuaan ovat sekä rehellisin että epärehellisin keinoin koettaneet saada omaa kieltään etukynnelle. Jos englannin kieli on meriliikenteen kielenä, se on sitä siksi että enemmän yhdysvaltalaisia ja englantilaisia laivoja liikkuu merillä kuin muita ja niiden laivojen kapteenit kieltäytyvät oppimasta Hampurin, Rion ja Marsellesin mielestään barbaarimaisia sekoituksia.

Asiassa on vieläkin enemmän kuin tämä.

Englannin kieli kilpailussaan voimakkaiden vastustajien kanssa on usein voittanut, ei niin voimallaan eikä peräänantamattomuudellaan, vaan yksinkertaisesti sen paremmuudella. "Rikkauudessa, viisaudessa ja selvässä lyhykäisyydessä ei yksikään elävistä kielistä voi kilpailla sen kanssa," sanoi tunnettu Jakob Grimm sata vuotta sitten. Tähän tunnettu Otto Jespersen lisäsi ainoastaan muutama päivä sitten: "Se tuntuu minusta erittäin mielikkäältä. Se on täysin kasvaneen miehen kieli ja siinä on hyvin vähän lapsellisuutta tai naisellisuutta." Tohtori Jespersen jatkaa yksityiskohtaisesti: Englannin kieli on yksinkertainen, sillä on selvät äänet, se liittyy sanat lähelle toisiaan, se on loogillinen järjestyksessään, ja se on vapaa kaikesta pedanttisesta koristuksesta, joka on Baabelin kielistä peritty latinan kielen kautta. Mikä suoremmin etuisuus löytyykään yhdessä suhteessa: sen kieliopillisen suvun puutteessa (its lack of grammatical gender). (Minä kulutin vuosien 1887 ja 1892 välin yrittäessäni opettaa itselleni oliko Hund ja Ketze der, die tai das, ja en vielä tähän päivään mennessä sitä tiedä.)

Ja mikä toinen etuisuus siinä, että kaikki nimennöt toisessa persoonassa esitetään yksinkertaisella you-sanalla.

Kun amerikalaiset pedagoogit ylistävät englannin kielen hyvyksiä, he melkein poikkeuksetta alkavat kiittämällä sen erinomaisen suurta sanavarastoa, joka on vähintään kaksi kertaa suurempi kuin minkään toisen kielen. Mutta ei ole se, joka miellyttää ulkomaalaista; päinvastoin sanavaraston laajuus ja lukuisuus pelottaa häntä ja hän koettaa pysytellä mahdollisimman lähellä sen alkeisasteita. Seikka joka voittaa hänet englannin kielen puolelle on sen sanojen lyhkäisyys ja yksinkertaisuus. Huolimatta suuresta varastosta kolmitavuisia latinalaisia sanoja, käytämme paljon enemmän lyhyviä sanoja kuin pitkiä ja koetamme aina tehdä pitkistä sanoista lyhyitä.

Esimerkiksi, mikä oli *mobile vulgus* kahdeksanneltoista vuosisadalla, kaksi sanaa ja molemmat latinalaisia, on nyt *mob*, yksi sana ja sekin yhtä englanninkielinen kuin *cat*. Mikä oli kerran *pundigrion* on nyt *pun*; mikä muutama kuukausi sitten oli *gasoline* on nyt *gas*.

Millään muulla eurolaisella kielellä ei ole niin monta kolmitavuisia sanoja, eikä nelitavuisia, olipa ne sitten sopimattomia tai sopivia. Ja millään muulla kielellä ei voi sanottavaansa sanoa niin harvoilla sanoilla. "First come, first served" on tyypillisesti englantilaista, sillä se on rohkea, selvä ja lyhyt. Ranskan kielellä, kuten tohtori Jespersen meille muistuttaa, sama kotimainen sananparsi on hiottu seuraavasti: "Premier venu, premier moulu"; Saksan kielellä se on vasaroitu seuraavaksi: "Wer zuerst kommt, mahlt zuerst," ja tanskan kielellä se on saanut seuraavan pelottavan luonteen: "Den der kommer først til mølle, får først malet."

Muutama vuosi sitten eräs amerikalainen kielitieteilijä tri Walter Kirkconnell otti laskeakseen tarvittavat tavut Markuksen kirjan kääntämisessä neljällekymmenelle Indo-eurooppalaiselle kielelle, vaihdellen nämä kielet persian kielestä ja hindustanista englanttiin ja ranskaan. Hän havaitsi että englannin kieli tarvitsi vain 29,000 tavua täyttääkseen tämän tehtävän, jotavastoin teutoonisten kielten keskimäärä oli 32,650, slaavilaisten kielten 36,500, latinalaisten kielten 40,200 ja indo-iranilaiset kielet (persia, bengaalit, sanskritti, y. m.) 43,100 tavua. Yleisesti pidetään ranskan kieltä ly-

hyenä ja, verrattuna serkkuihinsa, italian ja espanjan kieliin, se todella onkin, mutta verrattuna englannin kieleen se on puhetta kaipaava, sillä se tarvitsee 36,000 tavua sanoakseen sen minkä englannin kieli sanoo 29,000 tavulla. Tohtori Kirkconnell ei verrannut laskemansa tavujen pituutta, mutta jos sen olisi tehnyt, olemme vakuutettuja että olisi huomannut englannin kielen tavut lyhemmiksi kuin minkään toisen kielen.

Oppineille ulkomaalaisille tuntuu se niin helpolta että he voisivat sitä luulla jonkinlaiseksi lasten puheeksi. Mutta kun he siirtyvät sen puhumisesta sen lukemiseen ja kirjoittamiseen he huomaavat pahasti erehtyneensä, sillä tavaineminen on yhtä säännötöntä kuin ranskan ja ruotsin kielen, mutta niin kauan kun he tahtovat sitä vain puhua he huomaavat sen erittäin sopivaksi.

Venäläinen tullessaan amerikkaan kuormitettuna kuudella taivutussijalla, kolmella suvulla, lausunnassa taivutettavilla kerakkeilla ja monimutkaisine pronomineine, nauttii käyttäessään kieltä, jossa on vain kaksi sijaa, ei yhtään kielenkäyttöä sukua, on valikoima kerakkeita, jotka (poikkeuksena vain r) säilyttävät ominaisuutensa huolimatta ääntiöiden monilukuisuudesta, ja on valikoima pronomineja, niin yksinkertaisia että yhdellä voi tervehtiä Yhdysvaltain presidenttiä, sylilasta, kaunista naikosta tai isä Coughlinin jättiläismäistä radiokuulijakuntaa. Ja saksalainen, skandinaviaalainen, italialainen ja ranskalainen, vaikka heille muutos ei ole varsin niin suuri, myöskin löytävät huojennusta. Ainoastaan espanjalainen tuo tullessaan kielen, jota voi verrata loogillisessa selvydessään englannin kieleen, mutta espanjan kielessäkin on kielelliset suvut.

Kuten olen edellä sanonut, englannin suuri sanavarasto voi saada ulkomaalaisen levottomaksi, mutta hän pian huomaa että yhdeksän kymmenettä osaa siitä on turvallisesti haudattuna suuriin sanakirjoihin ja eikä sitä koskaan tarvita jokapäiväistä tarvetta varten. Samaa tarkoittavien sanojen monilukuisuus tuskin häntä liikuttaa; hän ei yritä kirjoittaa englanninkielistä runoutta, vaan yrittää puhua yksinkertaisista englantilaista proosaa. Että sitä voi ymmärrettävästi käyttää, ja sujuvastikin, verrattain pienellä sanavarastolla, sen on englantilainen psykologisti, tohtori C. K. Ogden, täydell-

lisesti todistanut. Tohtori Ogden uskoo että 850 sanaa on riittävä kaikkia jokapäiväisiä tarpeita tyydyttääkseen ja hän on laatinut yksinkertaisetun englannin kielen, jota hän sanoo perusteelliseksi (Basic), jossa hän ei käytä sen enempää sanoja. Hänen 850:tä sanasta ei vähempää kuin 600 ovat erinäisten esineiden nimiä, joten jää vain 250 sanaa selostamaan eri hyviä ja huonoja puolia sekä toiminnoita, ja kaikkia niitä kielellisiä koukkuja ja silmukoita varten, jotka sitovat sanat lauseisiin.

Tuntuuko tämä riittämättömältä? Riittämätön se on vain niille jotka ovat unhottaneet englannin kielen erikoisen taipumuksen — se on — saamaan lukemattomia tarkoituksia yhdestä sanasta yhdistämällä se yksinkertaisten määrittelevien sanojen kanssa. Muistakaamme esimerkiksi eroavaisuus verbeille *to get, to get going, to get by, to get on to, to get wise, to get off, to get ahead of, ja to get over.*

Tohtori Ogden ehdottaa monen verbin erottamista kielestä, monet niistä ollen epäsäännöllisiä ja siis vaikeita, sekä niiden sijalle otettavaksi yhdistelmiä. Miksi esimerkiksi tulisi ulkomaalaiselle opettaa että: *he has disembarked from a ship.* Eikö ole riittävä sanoa että: *he has got off?* Miksi häntä tulisi opettaa sano-

maan: *he has recovered from the flu, tai escaped the police, tai obtained a job?* Riittäähän se kun sanoo: *he has got over,* ensimmäisessä tapauksessa; *he has got away,* toisessa ja *he got a job,* kolmannessa.

Tohtori Ogdenia ei liikuta englannin kielen sekava tavaaminen. Ensiksikin hänen 850 sanaansa, koottuna kaikkein yleisimmistä sanoista, välttää lähes kaikki vaikeasti tavattavat sanat ja toiseksi, hän uskoo että juuri niiden harvojen sanojen vaikeus auttaa ulkomaalaista muistamaan niitä.

Kuten tiedämme, jokainen koulupoika oppii paljon pikemmin sellaiset erikoisuudet kuin *through, straight ja island.* Hyvin usein hän osaa nämä perusteellisesti ennen kuin hän oppii sellaiset foneettiset sanat kuin *first, tomorrow ja engineer.* Omassa nuoruudessaani, joka on kaukana muinaisuudessa, jokaisen nuoren amerikalaisen ensi lempi oli *phthisic,* ja englantilainen nimisana *Cholmondeley* oli vain vähän jäljessä. Tohtori Ogdenin aikomus on jättää oman onnensa nojaan englannin kielisten sanojen tavaamisista johtuvat sekaannukset ja luottaa englannin kielen luontaiseen taipumukseen etsiä itselleen tietä lopulliseen täydellisyteen. (Jatk.)



# SYLLINEN

EINO HAKALAN ELÄMÄNTARINA

Kirj. Huutolaispolka

II OSA

Suo anteeksi, haluan sanoa jonkun sanan ennen kuin alan vastaamaan kysymykseesi. Muistaen lapsuuden aikamme ja nykyjään yhdessäolomme, olen rakastunut sinuun, joka on väärin, sillä et ole antanut pienintäkään aiheita siihen. Olet kohdellut minua kuin siskoasi, jota siskon rakkaudella rakastat, olet ollut elämäni toivo. Nyt kun järkevästi ajattelen, olisin enempi kuin tyranni jos vielä koettaisin voittaa rakkauden johon en ole puhdas. Unhoita siis tämä ja kuuntele totuus.

Kun menin Molsdenin palvelukseen, uskotti hän olevansa yksinäinen mies ja laverteli kuin-

ka hän minua rakastaa. Kävimme ajeluilla ja muutenkin hän kohteli minua hyvin ja uskottavasti.

Teattereissa kävimme aina muissa kaupungeissa, sillä paikallinen teatteri ei ollut hänelle kyllin hyvä. Kolmisen kuuta kun näin oli seurusteltu ilman että hän koskaan olisi tehnyt mitään, joka olisi paljastanut hänen pirulliset juonensa, hän yhtenä iltana ilmoitti rakastavansa minua ja pyysi minua valmukseen, antaen vielä ajattelemisen aikaakin.

Viikkoa myöhemmin hän uudisti pyyntönsä ja vihdoin suostuin ottamaan häneltä vastaan